

JUGOSLAVIJA

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglaš: enostopna min vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

Uredništvo:
Wolfova ulica 11. Telefon 360
Ljubljana
Ljubljana knjižnica
Telefon 44.
a vračajo.
Iložit znamko
ovor.

Ministrski predsednik Pašić odpotoval v Pariz.

Zagreb, 6. okt. (Izv.) »Jutarnji list« javlja, da je snoči ob 21. ministrski predsednik Nicola Pašić odpotoval s simplonskim ekspresom v

Pariz, da obvesti kralja Aleksandra o položaju, v katerem se nahaja država. Gospod Pašić gre nato v kopalnico v Evian les Baine.

Protić in Ivanić v Zagrebu.

Zagreb, 6. okt. (Izv.) Kakor javlja »Jutarnji list« sta snoči odpotovala iz Beograda gospoda Stojan Protić in dr. Momčilo Ivanić v Zagreb, da stopita z raznimi hrvatskimi politikami v stik.

semkaj Stojan Protić v spremstvu dr. Momčila Ivanića, urednika lista »Radikal«. Dopoldne je posetil Protić voditelje hrvatske opozicije in se posvetoval z njimi ter jim naznanil uspehe svoje dosedanje akcije. Protić ostane v Zagrebu do jutri zvečer.

Zbiranje madžarskih čet ob južni meji.

Dunaj, 6. okt. (Izv.) Tukajšnje madžarsko zastopništvo izjavlja, da so vesti beograjskih listov, da Madžari zbirajo ob madžarsko-jugoslovnski meji močne čete, brez vsake podlage. — K temu dementiju pripominjajo popolno-

ma verodostojne vesti, ki jih je prejelo ministrstvo za zunanje stvari, da so vojaške priprave na Madžarskem v polnem teku. Prepoved veleposlaniške konference v poklica nadaljnjih 20.000 mož, je ostala brez uspeha.

OPUSTOŠENJE LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE V GORICI.

Gorica, 6. okt. (Izv.) Predvečerašnjim so imeli stavkajoči delavci shod in so potem priredili demonstrativen obhod po mestu, pri čemer so zahtevali, naj se vse trgovine zapro. Podružnica Ljubljanske kreditne banke pa ni hotela zapreti svoje bančne prostore, v skladu s tem so demonstranti naskočili poslopje in ga opustošili. Škoda znaša okoli tri milijone lir. (Vest se nam ne zdi preveč verjetna, ker nosi na sebi pečat italijanskega poročevanja. Op. ured.)

KRVAVI SPOPADI V TRSTU.

Trst, 6. okt. (Izv.) Včeraj je prišlo po končani splošni stavki v Trstu do krvavih spopadov med fašisti in delavci. En fašist je bil ubit, dva fašista in en stražnik pa hudo ranjeni.

ODLIKOVANJE MARIBORSKEGA ŠKOFA.

Beograd, 6. okt. (Izv.) Ministrski svet je danes podpisal ukaz, s katerim se mariborski knezoškof dr. Napotnik odlikuje z redom sv. Save I. razreda.

ODLIKOVANJE VOJNIH TOVARISEV POKOJNEGA KRALJA PETRA.

Beograd, 6. okt. (Izv.) Kakor se doznava, bo vlada odlikovala s Karagorjevičevim zvezdom z meči vse vojne tovarise pokojnega kralja Petra Osvoboditelja za časa bosanske vstaje.

KONGRESI PARLAMENTARNIH STRANK

Beograd, 6. okt. (Izv.) »Jutarnji list« javlja iz Beograda, da se vrši dne 20. t. m. v Beogradu kongres vseh radikalnih organizacij, na katerem se bodo rešila vsa sporna vprašanja, ki so nastala v radikalni stranki. Te dni ima v Sarajevu svoj kongres jugoslovnska muslimanska organizacija, kateremu bosta prisostvovala tudi oba muslimanska ministra. Za 12. t. m. je sklican kongres hrvatske ljudske stranke v Sarajevu, katerega se udeležijo tudi dr. Korošec, zemljoradniki imajo svoj strankin kongres v Veliki Plani.

RAZPRAVA PROTI MORILCU MINISTRA DRAŠKOVICA.

Zagreb, 6. okt. Danes se je pričela pred tukajšnjim sodiščem razprava proti morilcu ministra Draškovića. — Razprava se je vršila v veliki dvorani sodišča. Za razprave so zaprta vsa vrata v sodišču. Razpravi prisostvuje tudi oče obtoženega Lopandića. Obsojenec in njegovi drugi so čisto apatični. Senatu predseduje predsednik sodišča Zajc. Današnja razprava je bila izpolnjena s čitanjem obsežne obtožnice.

IZ MINISTRskega SVETA.

Beograd, 6. okt. Na današnji seji ministrskega sveta je bil sprejet proračun ministrstva prosvete in ministristva za socialno politiko, nakar se je pričelo razpravljanje o volilnem zakonu.

SKUPNO NASTOPANJE ČESKIH SOCIJALISTIČNIH STRANK.

Praga, 6. okt. (Izv.) »Bodočnost« poroča, da se je vršila skupna seja zastopnikov česko-socijaldemokratske stranke, narodno-socijalistične stranke in stranke Modrackovcev. Razpravljalo se je o možnosti skupnega posto-

panja českih socijalističnih strank in se je sklenil tozadeven, dosedaj še sicer neobvezen sporazum. Pregovori se bodo nadaljevali.

UDRŽAL — NAMESTNIK MINISTRskega PREDSEDNIKA.

Praga, 6. okt. (Izv.) Včerajšnji ministrski svet je imenoval ministra Udržala za namestnika ministrskega predsednika.

Praga, 6. okt. Včeraj se je prvičkrat sestal ministrski svet novega kabineta in opravil potrebne formalije, zlasti vprašanje namestnika ministrskega predsednika. Za namestnika je bil izvoljen minister za narodno obrambo Udržal.

JUGOSLOVANSKI LEGIJONARJI NA OBLETNICI PREOBRA TA V PRAGI.

Praga, 6. okt. (Izv.) 28. t. m. se vrši v Pragi obletnica preobrata in so obljubili jugoslovnski legijonarji, da pošljejo svoje zastopnike na slavnost.

ČEŠKI PRORAČUN.

Praga, 6. okt. (Izv.) »Lidove Noviny« poročajo, da je ministrski svet sklenil proračun za prihodnje leto, ki izkazuje 495 milijonov kron primanjkljaja. K temu pridejo še izdatki dveh milijard kron za državne uradnike in nameščence.

REŠITEV GORNJEŠLEZIJSKEGA VPRAŠANJA.

Zeneva, 5. okt. Kakor poročajo listi, se pričakuje, da bo v soboto ali nedeljo odbor četvorice naznanil svojo odločitev glede gornješlezkega vprašanja. Na tej odločitvi se bo, kakor domnevajo, Gornja Slezija delila v prilog Poljakom v zmislu izpremenjene Sforzove črte.

London, 6. okt. (Wolff) »Exhange Telegraph« javlja: Odsek četvorice za razpravljanje gornješlezkega vprašanja je predložil Briand in Lloyd Georgeu načrt, ki ga je izdelal strokovnjak. Zaradi vprašanja Bytona je nastala daljša debata.

MONARHISTIČNA PROPAGANDA NA TIROLSKEM.

Dunaj, 6. okt. (Izv.) Bivši generalni polkovnik Dankl objavlja proglas, ki se razširja po vsem Tirolskem in ki je znan tudi v zadnji gorski vasi. Dankl zahteva v tem proglasu povratek k starim priljubljenim razmeram in starodavnim šegam. Iz vsebine tega proglasa generalni polkovnik Dankla, ki je na Tirolskem zelo priljubljen, je razvidno, da namerava Dankl stopiti na čelo monarhistične propagande.

FRANCOSKO-NEMŠKI GOSPODARSKI SPORAZUM PODPISAN.

Wiesbaden, 6. okt. (Izv.) Kot konec gospodarskih pogajanj med dr. Rathenauom in Loucheurjem je bil nocoj ob 6. podpisani francosko-nemški gospodarski sporazum. Podpisan je bil tudi dodatek. Po izbruhu svetovne vojne je to prvič, da je bil sporazum podpisan v francoskem in nemškem jeziku.

NOV SESTANEK MED LOUH. HEURJEM IN RATHENAUOM.

Wiesbaden, 6. okt. (Izv.) Dr. Rathenau in francoski minister Loucheur sta danes v spremstvu strokovnjakov dospela v Wiesbaden k novim pogovorom.

DUNAJSKI TRAMVAJ DRAŽJI.

Dunaj, 6. okt. (Izv.) Voznina na dunajski cestni železnici se je povišala od 10 na 16 kron.

DEPUTACIJA ALBANSKIH MIRIDITOV PRI FRANCOSKEM POSLANIKU.

Beograd, 6. okt. (Izv.) Francoski poslanik Clement Simon je včeraj sprejel deputacijo katoliških Miriditov, ki ga je prosila, naj se zavzame pri francoski vladi za neodvisnost miriditskega in malisorskega plemena, ki za nobeno ceno noče ostati pod jarmom muslimanske vlade v Tirani, ki ni nič drugega kot podružnica Turkov v Mali Aziji. Poslanik je odposlanstvo prijazno sprejel in izjavil, da bo želje Miriditov sporočil svoji vladi.

K BENEŠKI KONFERENCI.

Dunaj, 6. okt. Kakor se doznava z merodajne strani, niso verodostojni komentari k vesti o nameravani konferenci v Benetkah. Nasproti je treba izrecno ugotoviti, da v zadnjih dneh ni bilo z nobene strani v tej stvari storjen kak diplomatski korak. O tem se bo odločila šele veleposlaniška konferenca v svoji prihodnji seji. Šele ko se veleposlaniška konferenca izreče za posredovanje v zapadnomadžarskem vprašanju, bodo z diplomatske strani storjeni koraki glede sestanka avstrijskih in madžarskih zastopnikov v Benetkah. — Z diplomatske strani se doznava, da je še vedno zelo dvomljivo ali pride sploh do sestanka v Benetkah.

London, 6. okt. Reuterjev urad javlja: Ker so redne madžarske čete v določnem roku zapustile Burško, naj bi veleposlaniška konferenca proučila italijanski posredovalni predlog. Angleška vlada se nikakor noče protiviti kakemu predlogu, ki ga odobravata avstrijska in madžarska vlada in ki bi mogel dovesti ureditev spora. Meni se, da je treba poizkusiti vsako pot, da se odpravijo težkoče, vendar vedno samo ob sebi umevnim pogojem, da mora Madžarska izpolniti določbe trianonske pogodbe. Dobro poučeni angleški krogi pa glede uspeha porazgovorov, ki naj bi se vršili v Benetkah, niso preveč optimistični.

Rim, 5. okt. Kakor poroča »Corriere d'Italia«, je včeraj dospela v Rim priditev Anglije za posredovanje Italije v vprašanju Zapadne Madžarske.

NEMŠKA ZAHTEVA UKINJENJE VOJAŠKIH SANKCIJ.

Pariz, 5. okt. Kakor poročajo listi, je nemški poslanec včeraj posetil ministrskega predsednika Brianda in ob tej priliki zahteval ukinitje vojaških sankcij.

LLOYD GEORGE IN — BREZPOSEL. NOST.

London, 5. okt. Ministrski predsednik Lloyd George je imel v mestni hiši v Invernessu govor, kjer je dejal, da se je brezposelnost tako razvila, da zbujajo vznemirjenja. V skladu z dejstvi trpi ves svet. Značilno je, da sta najbolj prizadeti oni državi, ki imata največji kredit: Zedinjene države in Velika Britanija. V Zedinjenih državah je nad šest milijonov ljudi brez dela. — Lloyd George je nadaljeval, da brezposelnost zelo ovira trgovino, kar se posebno izraža v neprestanem padanju in dviganju valute raznih držav.

IZ PROCESA PROTI MORILCEM GROFA TISZE.

Budimpešta, 5. okt. Po prečitaniu razsodbe v procesu zoper morilce grofa Tisze je pozval predsednik na smrt obsojenega Pavla Korija, naj se izjavi. Na splošno začudenje je Korija izjavil, da se pač ne more strinjati z razsodbo, da si pa ne želi poslužiti priziva. Korij je vztrajal na svojem stališču, da si ga je predsednik opozoril na eventualne strašne posledice njegove izjave. Državni pravdnik je želel, naj bi oproščena obtožbenca Ladislav Fenyess in Evgen Vago ostala še dalje v preiskovalnem zaporu. Sodni dvor pa je sklenil, naj se takoj izpusti na svobodo.

ODPOR AVSTRIJSKEGA FINANČNEGA MINISTRA.

Dunaj, 6. okt. (Izv.) Demisija finančnega ministra avstrijskega doktor Grimma je bila sprejeta. Kot njegov naslednik velja narodni svetnik profesor dr. Görtler iz Gradca. Za državnega podtajnika bo imenovan generalni svetnik Anglobanke dr. Rosenberg. Odločitve danes še ni bilo, ker se v skladu z dolgotrajno sejo narodne skupščine, v kateri so se obravnavale predloge glede Landerbanke in Anglobanke, stranke niso mogle sestati k posvetoivanju. Glavni odsek se bo jutri odločil.

Strankarstvo in državno posojilo.

Večkrat smo že opozorili na dejstvo, da se priprosto ljudstvo prav lahko zavede k identifikiranju strank z državo in prenese mržnjo do gotovih strank in do slučajno na krmilu se nahajajoče vlade na državo. K temu pripomorejo seveda predvsem na vladi nahajajoče se stranke, ki ne zamudijo nobene prilike, da ne bi povdarjale, da so le one državotvorne, le one sol Jugoslavije in da bi z razpadom njihove stranke kratkoma razpadla tudi država. Vse opozicijske stranke brez izjeme pa so, po pisanju njihovih listov sodeč seveda, protidržavne, veleizdajalske in razvoju države smrtno nevarne.

Svari smo naše državotvorce pred razširjanjem in utrjevanjem take zmotne identifikacije med našim priprostim ljudstvom. Povdarjali smo vedno, da zavažanje ljudstva k takim zmotam državi ne le da ne koristi, temveč ji naravnost ogromno škoduje, ker preprečuje razširjenje prave državne misli med narodom in ovira nastoj lubezni do države preko stranke in vsakokratni vlad. Državotvorci so seveda vedeli bolje in trobili smo gluhim ušesom. Osebnost-strankarski interes jim je šel preko državnih koristi, ko že v toliko drugih slučajih.

Škoda, ki nastaja za državo vsled proglašenja strank za državo samo narašča v Sloveniji posebno vsled dejstva, da imajo takozvane državotvorne stranke za seboj le neznatno manjšino našega ljudstva.

Podpisuje se državno posojilo. V skladu z zmotno identifikacijo strank z državo je med našim priprostim narodom, pa tudi med inteligenco jako razširjeno popolnoma zmotno in usodepolno mišljenje, da se državnega posojila ne sme podpisovati, ker bi se s tem ojačila pozicija danes vladajočih strank. To mišljenje je, kot že povedano osnovno napačno, ker tukaj absolutno ne gre za kako posojilo demokrati ali radikalni stranki, temveč gre za posojilo državi, katere koristi morajo biti za vsakega poštenega jugoslovnskega državljanca nad koristmi katerekoli si bodi stranke.

Za vsakega mislečega človeka, ki pozna nekoliko zakone svetovnega gospodarskega življenja, je jasno, da ugoden ali neugoden izid sedanjega investicijskega posojila ne bo vplival le na naglo izboljšanje naših prometnih razmer, temveč, da bo vplival tudi splošen gospodarski položaj naše države v svetovnem gospodarstvu. Ugoden izid bo pokazal vsemu svetu našo finančno moč, temveč tudi zaupanje lastnih državljanov v državo ter bo s tem nujno pokazal našo notranjo konsolidacijo in povečal ugled naše države tako politično kot gospodarsko.

Podpisujte torej državno posojilo v kar največji meri preko vseh antipati do danes vladajočih strank, ker s tem pomagajte ne morda vladajočim strankam, temveč državi, ki smo si jo v težkem boju priborili z nešteti žrtvami.

USPEHI KONFERENCE ZVEZE NARODOV.

Zeneva, 5. okt. Kongres zveze narodov se je zaključil. Uspehi zborovanja so bile: 1. Izvolili so se sodniki, čimer je dovršena organizacija mednarodnega sodišča; 2. načeloma se je sklenilo, naj se prihodnje leto predloži zborovanju zveze narodov načrt za razorožitev in naj se skliče mednarodna konferenca za rešitev vprašanja zasebnega izdelovanja orožja in trgovine z orožjem; 3. kongres je priporočil svetu zveze narodov in včlanjenim državam, naj vprašanje blokade pretrešajo v zmislu provizorno izpremenjenih določb čl. 16; 4. izpremenil se je čl. 25 (izprememba pakta); 5. izdatki za stalno organizacijo zveze narodov so se znižali za tri milijone zlatih frankov; 6. sprejet je bil sklep, naj se že izdelana konvencija glede trgovine z dekleti predloži članom v podpis in ratifikacijo; 7. stroški zveze narodov so se provizorno razdelili in ti stroški se razlikujejo od podlage za svetovno pošto društvo, kakor jo predpisuje pakt.

TIRALICE RADI VELEIZDAJE V NEMČIJ.

Lipso, 6. okt. (Izv.) Višji državni pravdnik je izdal zaradi veleizdaje tiralice zaper Kappa in tovarise, nadalje zoper pisatelja Schnitzlerja, Trebitsch-Lincolna, generala pehote von Littwitz in korvetnega kapetana Erhardta. Vlada je razpisala nagrado 50.000 mark onemu, ki pripomore, da se pobegli primejo.

RUSKA NAROČILA NA ČESKEM.

Praga, 6. okt. »Narodni listy« javljajo: Češka industrija je preko Berlina dobila naročilo, dobaviti sovjetski Rusiji več sto vagonov valjčnih izdelkov. — Glasilo zunanjega ministra »Čas« poroča k temu: Prvo plačilo 1.000.000 K je bilo že izplačano pri osrednji prodajalnici železne industrije.

LAKOTA NA RUSKEM.

Moskva, 6. okt. Na seji vserskega izvrševalnega odbora je poročal Kalinin, da se je položaj v pokrajinah, kjer je lakota, poslabšal. Novi guvernerji so naprosili osrednji odbor za pomoč, ker ne morejo več prehranjevati prebivalstvo. Lakota ogroža preko 21 milijonov oseb, med temi osem milijonov otrok.

Pariz, 6. okt. Kerenski je izjavil časnikarjem, da je ustavila sovjetska vlada s svojim zadržanjem zadnje čase pravcato moralčno blokado gladijočih ozemelj. Kerenski trdi, da strada v Rusiji nad 40 milijonov prebivalcev.

in da se je bati za prihodnjo pomlad katastrofalne nesreče, če bi Evropa ne pomagala.

AMERIKA IN DOLGOVI ZAVEZNIKOV.

London, 6. okt. »Morning Post« poroča iz Washingtona: Amerika absolutno ne namerava anulirati ali vsaj znižati dolgov zaveznikov. Bela hiša je uradno naznanila, da bo natelet vsak polizek, na washingtonski konferenci načeti to vprašanje, na energičen odpor ameriških delegatov.

JAPONSKI CESAR UMIRA.

Tokio, 5. okt. Oficijni komunikacije javlja, da se je bolezen cesarjeva zelo poslabšala. Prebivalstvo pričakuje vsak trenutek, da se mu naznači smrt cesarja.

GRŠKO-TURŠKA VOJNA.

Carigrad, 5. okt. Po vestih iz Male Azije, prodira turška armada, ki je bila danes ojačena, v smeri proti Bazardžiku. Mesto Eski Schir je skoro popolnoma obkoljeno.

VELIK POŽAR PRI DUNAJU.

Dunaj, 6. okt. (Izv.) Na ekonomiji kneza Schwarzenberga je danes izbruhnil velik požar, ki je napravil več milijonov škoda.

Borzna poročila.

Zagreb, 6. okt. Devize. Dunaj 7.40 do 7.50, Berlin 195.50—198, Budimpešta 35.50—36, Italija (izplačilo) 980—990, Italija (ček) 975—985, London (izplačilo) 920—0, New York (ček) 243—244, Pariz (izplačilo) 1750—0, Praga 265 do 267, Švica 4275—0. Valute: Ameriški dolarji 236—241.50, avstrijske krone 9—10, carski rublji 11—13, napoleon-dori 790—0, nemške marke 192—194, romunski lei 202—0, italijanske lire 960—965.

Praga, 6. okt. Valute. Marke 77, švicarski franki 1659, lire 373.50, francoski franki 683, funti 355.50, dolarji 92.75, dinarji 148.75, lei 78, levi 61.25, avstrijske krone 250, poljske marke 1.15, madžarske krone 13.225.

Dunaj, 6. okt. V današnjem privatem prometu na borzi je bila tendenca trdna. Nekateri efekti so še dalje poskočili v ceni. Tudi v valutni trgovini so se tula plačilna sredstva znova podražila.

Curli, 6. okt. Berlin 4.60, New York 565, London 21.38, Pariz 41.25, Milan 22.75, Praga 5.95, Budimpešta 0.825, Zagreb 2.30, Bukarešta 4.75, Varšava 0.12, Dunaj 0.35, avstrijske krone 0.22.

Političen trik.

O zborovanju ljubljanskega učiteljskega društva je prineslo »Jutro« pod naslovom »Proti obrekovalcem učiteljskega« poročilo in sklepe, katere je sprejelo učiteljsko v torek, dne 4. oktobra 1921. Ravnatelj meščanske šole gospod L. Jelenc je sprejete predloge s komentiranjem vred z dovoljenjem predsednika ljubljanskega učiteljskega društva dal v javnost. Njega smatram krivim in odgovornim, ako je poročilo v par točkah neresnično. Za predloge gosp. ravnatelja Jelenc nisem glasoval, tudi ne proti, »Jutro« pa piše, da sta glasovala proti samo narodna socijalista Ambrožič in Repovš. Nastavil si mi g. ravnatelj oster nož, ki naj me takoj razseka na drobne kosce. Nastavil si mi past, v katero me nisi vjel.

Ljubljansko učiteljsko društvo je strogo stanovska organizacija, ki se ima pečati izključno samo z znanstvenimi, strokovnimi in materijalnimi zahtevami svojih članov. Članom ljublj. učit. društva je kot osebam in državljanom izven društva zajamčena popolna svoboda njihovega političnega prepričanja. Dolžnost vsakega v ljubljanskem učiteljskem društvu organiziranega člana in članice bodi, uveljavljati v političnih organizacijah, katerim svobodno lahko pripada kot državljan, program UJU. To so temeljne točke naše strokovne organizacije. Kdor jih krši ali tepta, je stanovsko grešil. Ko je g. ravnatelj povedal ves svoj preludij in prečital izjavo in protest, sem izjavil, da je to stvar, ki spada v politiko in ne v stanovsko društvo. Izjavil sem dalje, da kot član NSS zastopam vedno in povsod interese učiteljskega ter s tem izvršujem temeljna načela UJU. Ako mi kdo navzočih dokaže, da nisem kot učitelj vršil stanovske dolžnosti, potem prosim zborovalce, da me izključijo iz društva. Povedal sem tudi, da za predloge ne bom glasoval; saj spada napad na narodno-socijalistično stranko, napad na moje kandidature za podžupansko mesto, na zborovanje političnih strank in društev. Političen trik se je prvič posrečil, ko sem se glasovanja vzdrl. Smatral sem pod svojo osebno častjo kot državljan kraljevine SHS in kot 20 letni zvest član zveze in UJU, da bi se pustil na zborovanju strogo-stanovskega društva politično justicirati. Tega gospod ravnatelj ne bo dosegel. Saj ves, dostikrat sva že trčila skupaj in prav gladko brez zmerjanja nisi končal. S tem, da bi jaz glasoval za izjavo in protest, bi poveljeval ptujsko afero in vse zle posledice, ki se pridejo. Potrdil in pritrdil bi, da je bilo dobesedno poročanje in tolmačenje defektnih dejanj tekom sodne razprave v Ptuju čiščenje javne morale, kakor je to stalo v časopisju za prosveto in politiko. Tvoji predlogi so merili na politično rehabilitacijo tistih, ki so sami sebe oblatili z dejanji po § 129 b. — Izjavil si, da je škandal, ako se pustim voliti za podžupana od klerikalcev. — Tudi to je politika! Kaj pa če bi bil dosegel tvoj nekdanji contra-kandidat 5. kurije sporazum med JDS in SLS, za katerega se je osebno trudil in bi iz tega kompromisa izšel podžupan učiteljske stranke?

Quod licet Jovi, non licet bovi! Na vsak način si hotel, da glasujem v torek vsaj proti. Tudi proti ni šlo, ker tako glasovati pomeni atentat na stanovska pravila. Hotel si imeti na tvojo izjavo podpis predsednika in tajnika. Mojega nisi dobil; sedaj je nepotreben tudi predsednikov, kaj ne! Ne bodi naiven, g. ravnatelj! Z usodo posameznih učiteljev se ne boš igral! Tudi to Ti ne bo uspelo.

Na torkovem zborovanju so nekateri gg. trdili, da o predlogih lahko glasujem, ker niso naperjeni proti narodno socijalistični stranki, temveč proti »Jugoslaviji«, ki ni glasilo NSS. V »Jutrovem« članku pa se blišči naslov: Sodbja ljublj. učit. o NSS. Torej tudi politika!

Dobro vem, kaj je stanovska dolžnost; nekaj pravic mora vsak imeti; zato ni ravno potrebno, da bi pripadel JDS, ali da bi vprašal Tebe g. ravnatelj, kje in kako naj se politično orijentiram ali udeležujem. To je stvar svobodnega državljana, ne poverjenika UJU.

V UJU se moramo izogibati strankarstva. Če se bomo držali Tvojega nazora, da se je treba nekam »nasloniti«, potem bo učiteljsko primorano ob vsaki izpremembi pol. režima spreminjati svoje prepričanje. Naša organizacija mora postati strogo stanovska, da ne bomo več žoga v rokah političnih priganjancev. Stranke bodo iskale nas, ne obratno; zato proč s politikiziranjem organizacije. Stranke se morajo nasloniti na naš kulturni program; čemu mi kot član na pol. programe strank? Vsa naša stanovska politika mora iti to smer, drugače pride razkol, katerega proukuješ sam.

Ko si podal protest in izjavo Te je ščegetala ptujska afera, drugače nam ne bi bil odhajajoč med vrati zaklical, da ščitimo Eulenburgovce.

S predlogi si uspel, a zadovoljen nisi. Političen trik na stanovskem zborovanju se ni posrečil. Končno napadi »Jugoslavije« na učiteljsko. Rodimo g. ravnatelj odkritosrčni! Priznajmo grehe, katere smo delali pod Tvojim vodstvom! — Nekaj hlapčevske nature je še vedno v nas, v nekaterih manj, tretji so se pa že tako vzgajili, da jim je hlapčevstvo samo še žalosten spomin in zgod. odlomek naše žalostne preteklosti. Ti so na pravi poti, ločeni od Tvojega vpliva. V dobi Sušteršičeve strahovlade je število tovarišev Slomškarijev rapidno rastle; danes v dobi demokratske vlade relativno narašča število UJU članov. Društvo učit. ljubljanske okolice je šlo med vojno komaj še na 100 članov, a podružnica Slomškove zveze 100. Danes v dobi pol. režima je razmerje obratno.

Kdo je vzrok stalno se spreminjajočega razmerja med UJU in Slomškove zveze? Ne smatram, da je to stanovska zavednost, temveč premnogi so se preradi udinjali in se še udinjajo slučajno vladajočemu sistemu, in kaj je to drugega nego — hlapčevstvo!

Govoril sem dovolj odkritosrčno, ako se to ne zadostuje, primi g. Jelenc kamen in ga vrzi na me!

Josip Ambrožič.

Izjava.

Ker sta dva ljublj. dnevnika prinesla o poteku glasovanja na zborovanju »Ljublj. uč. društva« dne 4. t. m. po napačni informaciji neresnična poročila, povdarjam, da nisem glasoval ne za in ne proti.

Izjavil sem že pred glasovanjem, da se v tej zadevi vzdržim vsakega glasovanja, ker je »Ljublj. uč. dr.« na podlagi pravil strogo nepolitično, vsled česar ne spada reševanje takih in enakih vprašanj na strokovnem zborovanju.

To moje stališče tudi dovolj jasno pove, da nimam nikakega povoda izvajati konsekvence kot društv. blagajnik, za katero mesto se nisem nikdar potegoval, ker sem že takoj v začetku zadnjega »zgodovinskega« zborovanja pri blagajniškem poročilu prosil v piclem številu navzoče članstvo, naj vza-

me pri prihodnjih odborovih volitvah to breme raz moje rame.

V Ljubljani, dne 5. okt. 1921.

Friderik Repovš.

Medicinska fakulteta v Ljubljani.

Ljubljanska medicinska fakulteta bo ukinjena, tako nam poročajo iz Beograda.

Interesantno, med. fakulteta v Ljubljani je bila ustanovljena z zakonom pred dvema letoma in zdaj se snide ministrski svet in z eno potezo prečrta zakon, nam uniči z največjim trdom pridobljeno kulturno ustanovo, nam vrže na cesto preko sto medicincev in za to neustavno ravnanje nima drugega upravičila, kot da zahteva to finančni položaj naše države.

Če je to res, da bo ukinjena naša medicinska fakulteta, ne vemo, kaj je napotilo ministrski svet do tega koraka. Ali nenaklonjenost proti akad. dijaštvu in gg. profesorjem, ali smrtno sovraštvo proti vsem, kar zahtevajo nevladne stranke in kar ne diši po slepem, najnavdušenijem centralizmu. Vzrok radi pomanjkanja denarja se mi zdi najbolj nenačrtna in zato najbolj nesparten. Če dober gospodar vidi, da mu dohodki ne krijejo izdatkov, jih zmanjša tam, kjer jih brez škode lahko utrpi. V naši državi, posebno v južnih pokrajinah je veliko pomanjkanje zdravnikov. Ni čuda, da delajo različni tuji elementi s kupljenimi doktorati najboljšo kupčijo — saj v južni Srbiji in Makedoniji smeš zastopljati umreti, kaj da bi se predznili poiskati brezplačne zdravniške pomoči.

Na dlani leži, da potrebujemo veliko število dobrih domačih zdravnikov, ki bodo imeli za državo in narod več umevanja kot tujci. Tega mnenja so tudi v Beogradu, saj smo čitali, da se je ministrski svet že tudi bavil z vprašanjem, kako odpraviti dijaštvo in gg. profesorjem. In tu se vidi vsa brezglavost vladnih faktorjev. Ne poznam točno proračuna naše med. fakultete, ali strokovnjaki so mi zatrčili, da bo vzdrževanje med. fakultete v Ljubljani stalo manj denarja, kot bi se izdalo za podporo dijaštvu, ki bo prisiljeno iti v inozemstvo. Razen tega bi imeli doma institucijo, ki bi bila za pokrajino in državo v zdravstvenem oziru neprecenljive vrednosti. Vedno smo naglašali to točko, vse zastoj; gospoda v Beogradu nima ušes za še tako stvarna izvajanja, za še tako opravičene kulturne zahteve.

Kaj bo z našim dijaštvom? Pojdite v Zagreb, tam imate med. fakulteto, tam imate krasne institute, nam bodo dobrohotno svahtovali. Tovariši medicinci, ki se je šel v Zagreb informirati, nam je poročal: v akademski dom ne sprejmejo nikogar več, vse je prenapolnjeno. Privatno stanovanje stane 1—3000 kron mesečno. Podpore zdravstvenega odseka v Ljubljani pa znašajo 800 kron. In kje je hrana, kje so knjige in obleka? Znani gospod na poverjeništvu bi gotovo vzdihnil: Kako lepa prilika biti idealni!

Pa pojdite v inozemstvo! Zopet so tu tovariši, ki čakajo na milostne podpore za inozemstvo. Bog jim daj potrpežljivosti v njihovem čakanju, zakaj njih prošnje romajo čudno pot in dolgo pot, predno dosepejo »ad acta«. Kaj bi z instituti, z gg. profesorji? Čisto priprosto: med ograjeno poslopje na Zaloški cesti naj ostane v trajen spomin gradbeni direktiji, ki si je pridobila za uničenje med. fakultete neveljavih zaslug, slugam se odpove služba po zakonu na en mesec, profesorjem pa tudi. Potem naj gredo odkoder so prišli!

Gotovo je, da bo v Ljubljani slej ali prej popolna medicinska fakulteta, če je to sedanjim vladnim ali ne. Vprašanje pa je, ali bomo takrat, ko se bomo znova lotili dela, se imeli pri roki tako energične, sposobne in poštene ljudi, kot so sedanjim gg. profesorji. Lahko je potegniti črto čez proračun in odpraviti fakulteto, najrazličnejši dediči bodo hvaležni, ali pa tudi ne, za instrumente in drugi material, ki bi ga pograbili in raznesli širno naše države. Ali s kakšnim trdom bomo morali enkrat zbirati, s kakšnimi ogromnimi stroški si bomo morali nabavljati novo, je očitno.

Cital sem, da je g. kraljevi namestnik obljubil deputaciji ljubljanskih medicincev, da se bo kar najodločneje zavzel za razširjenje medicinske fakultete s kliničnimi semestri. Toliko bolj čudno in nepričakovano me je zadela gornja novica, saj nikakor ne morem verjeti, da je g. kraljevi namestnik pozabil na svojo obljubo in nikakor mi ne gre v glavo, da bi se njegova beseda pri centralni vladi tako malo upoštevala. — Upam, da se ta zadeva v najkrajšem času razjasni.

Medicinec.

Obletnica koroškega plebiscita.

Bliža se 10. oktober, ki nas je huje ranil nego Rapallo. To so pokazale ljubljanske ulice, ki so bile polne narodna, ki je dal izraza svojim čutilom nad krivico, ki se je izvršila nad našimi koroškimi brati in sestrami. Hladno mimo tega dne ne moremo iti. Je samo vprašanje, kako naj obhajamo ta žalostni spomin.

Po mojem skromnem mnenju, je do sedaj manjkalo pozitivno delo. Veliko smo zgrešili, ker smo se ob vsaki taki priliki zadovoljili s shodom in s članki v časopisih. Manjkalo pa je vztrajno pozitivno delo. Na shodu je navadno vladalo veliko navdušenje, drugi dan pa smo že imeli prilike videti popolno brezbriznost napram neosvobojeni domovini. To skušnjo imajo vsa narodna obrambna društva, ki, ako hočejo uspešno vršiti svojo vzvišeno mislijo, pridejo vsak hip v položaj, da pozivajo na sodelovanje vse zavedne narodne kroge. Odziv je navadno tako mlačen. S tem je narodno obrambnim društvom onemogočeno ono delo, ki bi ga morala vršiti, bratom onstran mej pa se ne more nuditi tiste pomoči, ki je neobhodno potrebna, ako se hočejo ubraniti potujčenja.

To velja posebno za Koroško, kjer je slovenski življenj v zadnjih desetletjih vsled hudega nemškega pritiska silno trpel. To kaže narodna meja, ki se je z neverjetno hitrostjo pomikala proti Karavankam, puščajoč za seboj naše lepo zgodovinsko Gosposvetsko polje. Brez znatne pomoči na kulturnem polju se Slovenci na Koroškem ne bodo mogli dolgo držati. Pri vsem prizadevanju se do danes ni posrečilo, da bi jim dala nemško-avstrijska vlada vsaj del onih pravic, ki so jim zajamčene v senzer-menski mirovni pogodbi. Da jim pri tem stanju preti nevarnost, to sami čutili, zato dvigajo roke in prosijo pomoči. Predvsem prosijo, da bi se jih zalagalo s knjigami in s sredstvi, da lahko uprizarjajo narodne igre. V več krajih so kljub hudemu odporu oživel svoje knjižnice ali čitalnice, tamburaške zbornice in dramatična društva. Zato mislim, da storimo to pot najboljše, ako težišče svojega dela položimo na to polje, da namreč ob priliki obletnice koroškega plebiscita, tega žalostnega dne, nabiramo sredstva za Koroško. Shodi so gotovo tudi potrebni, zlasti če zasledujejo prave smotre, toda glavna bodi finančna stran, ker je ta more

zaslužnjem koroškim bratom koristiti. Manifestacij, žahnih sprevedov smo imeli v zadnjem času že veliko, ki niso prinesli pravih uspehov. Potrebni so, ker tolažijo naše brate in jim dokazujejo, da nismo pozabili na nje, toda koristijo jim ne! *Koristi prinaša našim neosvobojenim bratom le tisti, ki za nje žrtvuje, bodisi z delom ali pa z denarno pomočjo.*

To naj blagovolijo vzeti k srcu vsi oni, ki bi radi pomagali naši Koroški, ki pa ne vedo, kako in kje bi prišli. Na dan obletnice koroškega plebiscita mora vsak Slovenec, ki živi v prostosti, doprinesiti žrtev na oltar Koroške. Koroški Slovenci že leto dni trpe huda preganjanja, težke žrtve za svojo mater Jugoslavijo, ki jo neizrecno ljubijo. Vrnimo jim te žrtve vsaj deloma in jim olajšajmo bolečine s tem, da ob obletnici nesrečnega plebiscita tudi mi doprinesemo žrtve! *Vsak naj da!* Kdor najtežje utrpi svoj dar, kdor je revež, pa je kljub temu dal za našo ljubljeno Koroško, ta je največ dal, ta je največ žrtvoval. Za temi pa naj ne zaostajajo osobito oni, ki lahko dajo in sicer naj dajo toliko, da bo njihova žrtva v pravem razmerju z žrtvijo, ki jo je doprinesel revež. Ako bi bili takšni vsi Slovenci, ki zagotavljajo ljubezen do trpečih bratov onstran Karavank, ako bi bili vsi ljubitelji Koroške ne samo z besedo, marveč tudi z dejanji, *bi se ob obletnici koroškega plebiscita lahko nabralo milijone.* Saj bi dobili že en milijon, če bi vsak dan eno samo krono. — Kako bi to učinkovalo in kaj vse bi se s takimi svotami lahko storilo v korist koroških Slovencev, mi ni treba povdarjati. Od veselja bi žarela lica naših nesrečnih Korošcev, ako bi občutili tako ljubezen z naše strani in lažje bi prenašali trpljenje in lažje bi čakali odrešitnega dneva, ki prejel ali slej mora priti.

»Gosposvetski Zvon« bo imel to pot priliko videti, kdo je prelomil dano besedo. Glejmo, da v darovih za Koroško nihče ne bo zaostal! Denar je najbolje bojno sredstvo, z denarjem se dá vse doseči! Tudi sem mnenja, da bodo tvorili sedanjim darovi nekaj pregled čez vse one, ki so voljni pomagati Koroški, ki so voljni odzvati se, kadar jih »Gosposvetski Zvon« pozove na delo. Na ta način se bo stvorila močna organizacija, ki bo imela cilj: *odrešitev Koroške.*

To je pozitivno delo! Tega dela se oprimmimo vsi! Na ta način bo naš spomin na 10. oktober kronan z najlepšim uspehom.

B.

Kongres češke narod. - socijalistične omladine v Pragi.

V soboto 8. in nedeljo 9. t. m. se vrši v Pragi kongres češke narodno-socijalistične Omladine.

Na ta kongres je poslala Narodno - socijalistična mladinska organizacija »Bratstvo« tri delegate pod osebnim vodstvom podnačelnika NSS tov. Juvana.

Češko narodno - socijalistično Omladino pozdravljamo na svojem kongresu kar najpriprčnejše in il želimo pri delu mnogo uspeha v procvit narodno - socijalistične ideje.

Naj živi češko - jugoslovenska Narodno - socijalistična Omladina.

Drž. posojilo je najboljšje štedenje! Podpisujte drž. posojilo, čas poteka!

(Dalje prihodnjic.)

Naročajte in razširjajte »Jugoslavijo«!

Karel Čapek:

R. U. R.

Helena: Ne, ne, prosim vas!

Busmann:

Dr. Gall: (rinejo fotelje proti nji)

Fabry:

Alkivist: Gospodična Gloryjeva, kako ste potovali?

Dr. Gall: Ostanete delj časa pri nas?

Fabry: Kaj pravite o tovarni, gospodična Gloryjeva?

Hallemeier: Ste se pripeljali z »Amelijjo«?

Domin: Tiho, pustite vendar, da govori gospodična Gloryjeva.

Helena (Dominu): O čem naj govorim z njimi?

Domin (začuden): O čemur želite.

Helena: Ali naj... ali smem govoriti popolnoma odkrito?

Domin: Gotovo.

Helena (se obotavlja, potem obupno odločno): Povejte, povejte ali vam ni nikoli mučno, ko ravna jo z vami tako ostro?

Fabry: Kdo, prosim?

Helena: Vsi ljudje.

(Vsi se osuplo pogledajo.)

Alkivist: Z nami?

Dr. Gall: Zakaj mislite?

Hallemeier: Gromska strela!

Busmann: Ali Bog varuj, gospodična Gloryjeva!

Helena: Ali ne čutite, da bi lahko lepše živeli?

Dr. Gall: Kakor se vzame gospodična. Kako mislite to?

Helena: Mislim, da — (izbruhne) da je to ostudno! da je strašno!

(Vstane.) Vsa Evropa govori o tem, kako se dela z vami. Zato sem prišla sem, da bi se prepričala sama in vidim, da je še tisočkrat slabše, nego si more kdo misliti. Kako morete to prenašati?

Alkivist: Kaj prenašati?

Helena: Svoj položaj. Za božjo voljo, saj ste ljudje kot mi, kot vsi svet! To je škandalozno, to je nedostojno, živeti kot živite vi!

Busmann: Za Boga gospodična!

Fabry: Ne dečki, gospodična ima deloma prav. Tukaj živimo prav res kot Indijanci.

Izvolite,

Prosim.

Pardon.

Helena: Slabše od Indijancev! Ali vam smem reči bratje.

Busmann: Ali moj bog nebeški, zakaj pa ne?

Helena: Bratje, nisem prišla kot hčerka prezidentova. Prišla sem v ime »humanitarne lige«. Bratje »Humanitarna liga« ima že dvestotisoč članov. Dvestotisoč ljudi stoji za vami in vam ponuja svojo pomoč.

Busmann: Dvestotisoč ljudi, stricek, to je že nekaj, to je celo imenitno.

Fabry: Saj vam vedno pravim, da je ni nad staro Evropo. Vidite, ni nas pozabila. Ponuja nam pomoč.

Dr. Gall: Kakšno pomoč? Gledališče?

Hallemeier: Orkester?

Helena: Več kot to.

Alkivist: Vas samo —

Helena: Oh ostanem, dokler bo potreba.

Busmann: Bože mili, to je sreča!

Alkivist: Domin, grem in pripravim za gospodično najlepšo sobo.

Domin: Čakajte trenutek. Bojim se, da — da gospodična Gloryjeva še ni povedala vsega.

Helena: Ne, nisem še povedala vsega. Kvečjemu, če bi mi nasilno zaprl usta.

Dr. Gall: Harry, le držnite se!

Helena: Hvala vam. Vedela sem, da me boste branili.

Domin: Pardon, gospodična Gloryjeva. Ste prepričana, da govorite z Roboti?

Helena (v zadregi): S kom pa?

Domin: Žal mi je. Ti ljudje so namreč ljudje kot vi, kot vsa Evropa.

Helena (ostalim): Vi niste Roboti?

Busmann (se heheče): Bog obvaruj!

Hallemeier (dostojanstveno): Fej, Roboti!

Dr. Gall (se smeje): Hvala lepa!

Helena: Ali... To ni mogoče!

Fabry: Na mojo čast, gospodična, mi nismo Roboti.

Helena (Dominu): Zakaj ste mi torej rekli, da so vsi vaši uradniki Roboti?

Helena: Slabše od Indijancev! Ali vam smem reči bratje.

Busmann: Ali moj bog nebeški, zakaj pa ne?

Helena: Bratje, nisem prišla kot hčerka prezidentova. Prišla sem v ime »humanitarne lige«. Bratje »Humanitarna liga« ima že dvestotisoč članov. Dvestotisoč ljudi stoji za vami in vam ponuja svojo pomoč.

Busmann: Dvestotisoč ljudi, stricek, to je že nekaj, to je celo imenitno.

Fabry: Saj vam vedno pravim, da je ni nad staro Evropo. Vidite, ni nas pozabila. Ponuja nam pomoč.

Dr. Gall: Kakšno pomoč? Gledališče?

Hallemeier: Orkester?

Helena: Več kot to.

Alkivist: Vas samo —

Helena: Oh ostanem, dokler bo potreba.

Busmann: Bože mili, to je sreča!

Alkivist: Domin, grem in pripravim za gospodično najlepšo sobo.

Domin: Čakajte trenutek. Bojim se, da — da gospodična Gloryjeva še ni povedala vsega.

Helena: Ne, nisem še povedala vsega. Kvečjemu, če bi mi nasilno zaprl usta.

Dr. Gall: Harry, le držnite se!

Helena: Hvala vam. Vedela sem, da me boste branili.

Domin: Pardon, gospodična Gloryjeva. Ste prepričana, da govorite z Roboti?

Helena (v zadregi): S kom pa?

Domin: Žal mi je. Ti ljudje so namreč ljudje kot vi, kot vsa Evropa.

Helena (ostalim): Vi niste Roboti?

Busmann (se heheče): Bog obvaruj!

Hallemeier (dostojanstveno): Fej, Roboti!

Dr. Gall (se smeje): Hvala lepa!

Helena: Ali... To ni mogoče!

Fabry: Na mojo čast, gospodična, mi nismo Roboti.

Helena (Dominu): Zakaj ste mi torej rekli, da so vsi vaši uradniki Roboti?

Domin: Da, uradniki. Ne pa ravnatelj. Dovolite, gospodična Gloryjeva: inženier Fabry, generalni tehnični ravnatelj Rossumovih Universalnih Robotov, Dr. Gall, vodja fiziološkega in raziskovalnega oddelka, Dr. Hallemeier, vodja zavoda za psihologijo in odgojo Robotov, konzul Busmann, generalni komercialni ravnatelj in stavebnik Alkivist, stavbni šef Rossumovih Universalnih Robotov.

Helena: Oprostite gospodje, da — da — Je to grozno, kaj sem napravila?

Alkivist: Ali, Bog varuj, gospodična Gloryjeva. Prosim sedite.

Helena (sede): Jaz sem neumno dekle. Sedaj — sedaj me pošljete s prvo ladjo nazaj.

Dr. Gall: Za nič na svetu, gospodična. Zakaj naj bi vas pošiljali proč?

Helena: Zato, ker sedaj že veste — zato — zato, ker bi vam škovala Robote.

Domin: Draga gospodična Gloryjeva, tu je bilo že sto odrešitnikov in prorokov. Vsaka ladija pripelje kakšnega. Misijonarji, anarhisti, armada spasa, vse mogoče. Čudovito, koliko je na svetu cerkev in norcev.

Helena: In vi dovolite, da govore Robotom?

Domin: Zakaj ne — Do sed

Michél Zevaco:

"NOSTRADAMUS."

Floriza je slonela nekaj časa kakor brez življenja. Vsa njena duša je zamirala od sijaja luči, ki jo je bil vrget v njeno srce. Nato se je združila v nekakšni osuplosti, s katero se je združila skrivnostna radost. Vse njeno bitje je vriskalo, da ljubi! In rahlo je izgovorila ime, ki je zdajci zazvenelo v njenih prsih z dotlej neznanim pomenom:

«Royal de Beaufort...»
«Se tisti hip pa so zagrmile vmes strašne besede:

«Glej, Floriza, pogled! Ali vidiš svojega ljubimca, kakor se ziblje na vrvi, katero mu je položil tvoj oče lastnoročno okrog vratu? ...»

«Kdo je govoril?» je vzkliknila Floriza in planila kvišku.

Pogledala je okrog sebe in je videla, da je sama. Baš v tej sobi je malo poprej Roncherolles zaslišal glas, ki mu je rekel: »Tvoje srce bo sirtlo!« in tudi on je kriknil: »Kdo govori?« In kakor oče, je zdaj tudi Floriza zmajala z glavo. Kakor on, je pomislila tudi njegova hčerka:

«Očetova grožnja me bega! Nikogar ni tu! Nihče ni govoril! ...»

Ni še dobro izgovorila teh besed, ko je okamenela od brezdanjega strmenja. Njene oči so se uprle v okno. In v okvirju tega okna, pred nekom čudno, pošastnoblado barve, so se dvigala ogromna vešala ...

Brez giba in brez glasu je buljila v strašno prikazen. In glej, barva neba se je zdajci izpremenila; postala je temnovišnjeva. Orjaška vešala so štrlela visoko nad Parizom. Florizi so se zdela višja od Louvra, višja od stolpov Naše Gospe ... Bila so surova vešala od jedva obtesanih bruh. Na prečnem tramu je bila privezana vrvi!

In vrv se je jela pomikati kvišku ... Florizi se je zdelo, da traja to pomikanje celo večnost: kakor bi minevale ure, preden — preden se je pokazala človeška glava ... glava obešenca, z zanko okrog vratu ... in nato ramena, prsi, noge, roke, ki so bile zvezane na hrbtu! ... In spet je začela devotka Roncherollesove besede:

«Glej, Floriza, pogled! Ali vidiš svojega ljubimca, kakor se ziblje na vrvi, katero mu je zadrnil tvoj oče lastnoročno okrog vratu? ...»

Tedaj se je iztrgal Florizinim ustnicam presunljiv krik obupa:

«Royal de Beaufort! ...»
Z blaznim skokom se je pognala k oknu in ga odprla na stežaj. Tisti hip pa je izginilo vse: vrv, obešenec in vešala ...

Dokaj močni veter, ki je podil velike bele cunje preko luninega oblaka, je bušil v sobo in upihnil voščence na svečniku. Floriza ni opazila, da je postalo tema. Še dolgo je slonela na oknu v tistem vzhicnem stanju, ki sledi srečno prebiti smrti nevarnosti.

«Moči nebeske!» je zamrmral s strastno radostjo, tedaj je bilo vse zgolj prazen privid, ki so ga povzročile očetove besede? Kako sem se mogla tako prestrašiti! ... Oh, bila je samo prikazen, ki je zrasla iz moje lastne zbegane duše!

Z nasladi je ponujala čelo božanju hladnega vetra. Čutila je, da se preraja ... srebala je življenje v dolgih požirkih ... a zdajci se je sklonila in pogledala nizdoli. Videla je, kako se spušča z okna sosednje sobe dolga svilen lestevica, ki se je s spodnjim koncem že bližala tlom. In hkrati je zagledala dvoje moč, ki sta priskočila k lestevici: eden jo je pograbil ... Slutnja ji ga je pokazala razločneje od mesečine. Planila je nazaj in kriknila z neizmerno grozo:

«Kralj! ...»

V.

Železna četa.

Henri II. je bil odšel iz Louvra okrog poldvanajstih v spremstvu svojega maršala in dvanajstih telesnih stražnikov, nalašč izbranih za ta nočni pohod. Francoski kralj je rad posnela zglede svojega očeta Franca I., je silno ljubil takšne prepovedane izlete. Kadar je imel posla z imenitnimi gospodi in gosposicami svojega dvora, je lahko opravil brez nevarnosti v Louvru samem. A takšna ljubezen brez začimbe ga je puščala hladnega. Zavetil se v gorak plašč ter se klatiti po ulicah v nočni temi in trkati, ako je bilo potreba, tudi na vrata bežnic, kjer so mudili gostoljubje na uro za gotov denar, mu je bilo praveč praznik po enoličnosti dvornega življenja.

Ti pohodi niso bili brez nevarnosti. Večkrat je trebalo krepko udariti v spopadu s kako razbojniško tolpo. A tudi to je bilo Henriju v tolikšno zabavo, da je hodil pogosto samo v spremstvu enega ali dveh plemičev, zlasti kadar ni bil namenjen na sestanek. V takšnih slučajih pa si je vzel rajši stražo, ker ni maral, da bi ga motili.

Treba je priznati, da so bili Valoiški hrabra rodbina. Ljubili so nevarnost zaradi nje same. Nobenemu Valoisu, niti ne Henriju II., ki je bil mogoče najpobabljenjši mož zgodovine, se ne more očitati, da bi ne bil katerikrat tvegati kože v svojo čast ali zabavo.

Tisti večer mu je rekel maršal de Saint-Andre:

«Sire, posrečilo se mi je govoriti z eno izmed žensčin vaše krasotice: vrgla nama bo pleteno lestevico. Obljubila mi je, da stori to o polnoči. Ako se hoče vaše veličanstvo spustiti v nevarnost — ...»

«Ali govoriš resnico?» je trepetaje vzkliknil Henri II.

«Da, sire. Toda stalo me je mnogo — lahko bi rekel preveč, preveč. Babnica hoče pobegniti, zato sem jo moral preskrbeti za vse življenje.»

«Koliko?» je vprašal Henri. Glas mu je drhtel od neukrotljivega veselja.

Saint-Andre se je obotavljal; nato je dejal s tresočim glasom:

«Desettisoč tolarjev, sire! ...»

Henri II. je sedel k mizi, napisal tri vrstice in pomolil papir dvorjani, ki ga je pogoltnil z očmi, zgenil ga z drhtečo roko in se jedva premagal, da ni zarjul od skopuškega zadoščanja: bila je nakaznica za dvajsettisoč tolarjev na kraljevsko blagajno. In pri tem je potrosil Saint-Andre v resnici le tristo tolarjev svojega denarja! ...

(Dalje prih.)

Proda se:

LEPO POSESTVO

v vasi poleg železniške postaje, oddaljeno 10 minut od cerkve in šole. Posedstvo meri 10 oravov nji in travnikov, ter 4 in pol orala lepega gozda. Proda se z vso premoženstvom. Cena 260.000 kron. Ponudbe pod »Travnik« na upravo lista.

MOŠKO KOLO

prosti tek, se ceno proda. Dermota, Razpotna ulica 6, Trnovo. 2035

HIŠA

št. 78 v Kamniku s korporacijsko pravico se proda. Naslov pove Upravništvu. 2034

DOBRO OHRANJEN KLAVIR

se zaradi pomanjkanja prostora proda. Naslov v upravištvu Jugoslavije. Ogleda se od 12-2 pop. 2033

Službe:

SPREJME SE KONTORISTINJA

samostojna moč. Plača po dogovoru, ter vajenec iz boljše hiše. 2029

STROJEPISKA

zmožna slov. in nemške stenografije, ter vseh pisarniških del želi za popoldanske ure primerne zaposlenja. Pod »Perfektna« na upravo lista.

ZA VINSKE TRGOVCE SE PRIPOROČA POTNIK IN AGENT

za vino po Ljutomerskem in Ormožkem okraju in kupuje tudi vino po dnevni cen. Naslov v upravištvu. 2025

PRODAJALKA

izvežbana v mešani stroki z večletno prakso, vajena v aranžiranju izložbenih oken se sprejme. Ponudbe če mogoče z sliko (katera se vrne) pod šifro »Ljubljana« na upravištvu lista. 2027

DVA SPRETNATA KROJAŠKA POMOČNIKA

in enega za damsko delo sprejemem. Plače dobra, vsa oskrba pri delodajalcu. Ponudbe na naslov »Mihael Škerbic, Loke 342, Trbovlje II.« 2038

PLETILKA

na stroj se sprejme. Vprašati: Vodnikov trg, stoinica, Minka Kastelic. 2036

DOBER MIZARSKI POMOČNIK

za takoj se išče. Dopisi se naj dopošljejo na naslov: Ivan Baloh, miz. mojster, Senovo šte. 60. p. Rajhenburg. 2037

Razno:

ZLATO — SREBRO

staro — zlomljeno. F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1. 678

ENGLISH LESSONS.

Miss Farler resumes her lessons. Courses will be given. Interviews. — Mondays Wednesdays & Fridays 5 to 6 o'clock. 2028

ŽENITNA PONUDBA.

27letni železničarski poduradnik zdravega, treznega in veselega značaja, si želi znanja z gospodino v svrhu živite v starosti 20 do 25 let, neomadeževane preteklosti, pridno in varčno, katera mora imeti pohištvo. Tajnost zanjčena. Le resne ponudbe na upravištvu lista pod »Soča«.

NA STANOVANJE

s popolno oskrbo se sprejmeta dva gospoda. Koder, Resljeva cesta 12.

SOBO IŠČE

distingvirana gospodinja po možnosti z uporabo klavirja. Cenjene ponudbe pod »Glasovir« na upravo lista.

Naročajte in širite „JUGOSLAVIJO“!

Za svobodo in ljubezen!

oba dela

kupi takoj upravništvu „Jugoslavije“ v Ljubljani.

Ponudbe prosimo na gorenji naslov. Ljubljana, Karlovska cesta 24. I.

Polyglott

prestavlja iz vseh na vse jezike, prepisuje rokopise na stroj, prevzame pisarniška dela.

Uradne ure: od 15 do 18 ure. Ljubljana, Karlovska cesta 24. I.

2 fotografska aparata

13 x 18

z vsemi potrebnostmi se prodasta. Zelo praktično za tiste, kateri žele začeti samostojno obrt.

Poizve se: Cesta na Gorenjsko žel. 20, prtiličje levo.

Moji zapiski z Dunaja

Spisal: Emil Stefanovič

Novo! Cena 2 in 1/2 d. Novo!

Jožef Jezernik

izdelovatelj harmonik

Kotredež, Zagorje ob Savi

se priporoča za vsakovrstna popravila in izdelovanje novih harmonik.

Knjiga s slikami za zabavo in pouk našim malim

MOJ ZVERINJAK

izvod 20 K

v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg šte. 8.

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v

Jugoslov. kreditnem zavodu v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Marijin trg šte. 8. ob Ljubljani.

Podružnica v Murski Soboti in Dolenji Lendavi.

Hranilne vloge na knjižice obrestuje po

4

1

2

0

0

čistih, brez odbitka rentnega in invalidskega davka, večje stalne vloge z odpovednim rokom in vloge v tekočem računu pa po dogovoru. Daje posojila vsake vrste svojim članom, eskompt menic, inkaso faktur in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo. Ustanovljen v septembru 1919. Neposredno pod državnim nadzorstvom.

Brzjavni naslov: Jugoslovanski kredit Ljubljana. Telefon št. 54. Cekovni račun št. 11.323.

Prvi jugoslovanski laboratorij Lasol

Rimska cesta 21.

Najboljše in najnovejše sredstvo proti izpadanju las in za umivanje glave. Odstranjuje luske že na prvi poskus. Priznana pisma na razpolago. Zahtevajte povsod „Lasol“.

Šolski zvezki,

lastna zaloga L. 1, L. 2, L. 3, L. 4, L. 5, (L. 6, za cirilico) 8 listov, 100 kom. K 110.—. Nadalje od 12, 16, 20, 24, 32, 40, 60, 80, listov male in velike.

Vse šolske potrebšline.

Cigaretni papir,

Olleschau, Abadie, itd. Stročnice šte. 2 in 3.

Svilen in krep papir. Venci in šopki za neveste. Perje za rože. Pratičke Družinske in Blaznikove. Razpošilja po nizkih cenah.

Uran - Papirnica
Ljubljana, Mestni trg 11.

IZJAVA.

Ker moj sin OTMAR OGRIN prevzema dela ter dela razne dolgov in prodaja material v mojem imenu, javljam, da ni za nobeno stvar upravičen ter snatranj vsako tako dejanje za neveljavno in nišen plačnik za njega.

V Ljubljani, 5. oktobra 1921.

IVAN OGRIN, stavljeni podjetnik.

Prazne nove in rabljene

vreče (diakove)

v vsaki množini po najnižji ceni pri

FR. SIRC, KRANJ.

Kupujem suhe gobe, tližol, brinjevo olje.

Pohištvo in tapetniška delavnica

Spalne in jedilne sobe, pisarniške opreme, fotole, klub-garniture, kuhinje in železne postelje vsake vrste po nizki dnevni ceni.

Brata Sever
Ljubljana, Kolizej.
Gospodarska cesta šte. 13.

Ivan Magdič krojač

se priporoča za jesensko sezono.

Ljubljana, Gledališka ul. 7.

Bančni zavod v Ljubljani

išče za takojšnji nastop blagajnika in uradnike

za knjigovodstvo in likvidaturo.

Ponudbe pod „Bančni zavod“ na administracijo lista.

Cene zmerne, izvršitev točna.

PILE

iz prvovrstnega materiala vseh vrst in v vsaki množini nudi

najmodernejše urejena prva tovarna te vrste v Jugoslaviji.

BRATA KOLENC

MIRNA, DOLENJSKO

Prevzema se tudi stare pile v novo nasekanje.

Cene zmerne, izvršitev točna.